

**Nadechnout se
do naděje**

**Hoffnung
schöpfen**

Praha 27. 10. 2021

KONCERT PRO PŘEŽIVŠÍ A OBĚTI NACISMU jsme připravovali jako připomínku toho, že lidský život má nevyčísitelnou hodnotu a že je třeba mít se na pozoru před jakýmkoliv politickým nebo společenským systémem, který ji nerespektuje. Tehdy, v říjnu 2021, jsme ještě netušili, že do začátku ruské invaze na Ukrajinu zbývají necelé čtyři měsíce.

Při pohledu na utrpení milionů ukrajinských občanů, nezměrné materiální škody a globální důsledky válečného konfliktu, jejichž rozsah lze zatím jen stěží odhadnout, si nyní ještě naléhavěji uvědomujeme důležitost a aktuálnost tohoto poselství.

Před více než sedmdesáti lety se miliony perzekvovaných upíraly k naději, že nemůže být jinak, než že dobro opět zvítězí. Tuto víru s nimi sdílíme i dnes.

DAS KONZERT FÜR DIE ÜBERLEBENDEN UND OPFER DES NATIONAL-SOZIALISMUS sollte daran erinnern, dass das menschliche Leben von unschätzbarem Wert ist und man sich vor jedem politischen oder gesellschaftlichen System in Acht nehmen muss, das diesen Wert nicht respektiert. Damals, im Oktober 2021, ahnten wir nicht, dass in knapp vier Monaten die russische Invasion in der Ukraine bevorstehen würde.

Angesichts des Leids von Millionen Ukrainerinnen und Ukrainern, der unermesslichen materiellen Schäden und der globalen Folgen des Kriegs, deren Ausmaß bislang nur schwer abschätzbar ist, wird uns die Wichtigkeit und Aktualität dieser Botschaft nun umso dringlicher bewusst.

Vor mehr als siebenzig Jahren stützten sich Millionen von Verfolgten auf die Hoffnung, dass das Gute einfach wieder siegen muss. Diesen Glauben teilen wir auch heute.

Právo

na život a vlastní příběh

„Byla jsem hladová holka, svět o mě nestál – měla jsem nebýt, ale jsem tady a mám radost ze své rodiny a svých vnoučat,“ vystihla jedna z pamětnic holocaustu během slavnostního uvedení knihy *Jako by se to všechno stalo včera* hlavní myšlenku celé akce.

Das Recht

auf Leben und eine eigene Geschichte

„Ich war ein hungriges Mädchen, die Welt scherte sich nicht um mich – ich sollte nicht leben. Doch jetzt bin ich hier und habe Freude an meiner Familie und meinen Enkeln“, so umriss eine Zeitzeugin des Holocaust die Idee der Veranstaltung während der Vorstellung des Buches *Als wäre das alles gestern geschehen*.

Úcta

Místo konání v nedávno obnovené budově Státní opery i celkový rámec koncertu zdůraznily, jakou váhu česká i německá společnost této události přikládají. Spolu se zástupci pamětníků a pořadajících organizací pozdravili přítomné vrcholní ústavní představitele obou zemí – spolkový prezident Frank-Walter Steinmeier a předseda českého Senátu Miloš Vystrčil.

Der Veranstaltungsort – die kürzlich renovierte Prager Staatsoper – wie auch der Gesamtrahmen des Konzerts machten deutlich, welches Gewicht die deutsche und tschechische Gesellschaft diesem Ereignis beimessen. Die Anwesenden wurden nicht nur von Vertretern der Zeitzeugen und der veranstaltenden Organisationen, sondern auch von führenden Repräsentanten beider Länder begrüßt – von Bundespräsident Frank-Walter Steinmeier und dem tschechischen Senatsvorsitzenden Miloš Vystrčil (oben links).

Respekt

Sounáležitost

Zusammengehörigkeit

Do přípravy koncertu se kromě našeho týmu zapojila řada dobrovolníků, zvláště mladých lidí. Trpělivé zodpovídání písemných a telefonických dotazů před akcí, úsměv a ochota pomoci v jejím průběhu – to vše vytvářelo atmosféru solidarity a empatie. Následné reakce účastníků nám potvrdily, jak důležitá pro ně byla.

An der Vorbereitung des Konzerts beteiligten sich neben unserem Team auch zahlreiche ehrenamtliche Helferinnen und Helfer, vor allem junge Leute. Ihr geduldiges Beantworten schriftlicher und telefonischer Anfragen im Vorfeld sowie ihre Freundlichkeit und Hilfsbereitschaft während der Veranstaltung ließen eine Atmosphäre der Solidarität und Empathie entstehen. Die anschließenden Reaktionen der Teilnehmer haben uns gezeigt, wie wichtig dies für sie war.

Poctivé hledání pravdy

*Profesor Felix Kolmer (na snímku uprostřed)
zemřel 5. srpna 2022 – vzpomínáme!
Professor Felix Kolmer (auf dem Bild in der Mitte)
ist am 5. August 2022 gestorben – wir denken an ihn!*

Překrucování faktů, šíření lží, používání eufemismů jako Generální plán Východ, bratrská pomoc nebo speciální operace – tak s realitou pracují totalitní režimy. Nadchlo nás, jak ostře a bez uhýbání dokázala v úvodním eseji k naší knize pojmenovat jejich podstatu Radka Denemarková a jak pravdivě zobrazil tváře přeživších nacistické perzekuce Karel Cudlín.

Faktenverdrehung, Lügen und Euphemismen wie Generalplan Ost, brüderliche Hilfe oder Spezialoperation sind charakteristisch für den Umgang totalitärer Regime mit der Realität. Wir waren beeindruckt, wie scharf und unverhohlen die Schriftstellerin Radka Denemarková in ihrem einleitenden Essay zu unserem Buch das Wesen solcher Regime erfasst und wie authentisch Karel Cudlín die Gesichter von NS-Überlebenden in seinen Porträtfotos festgehalten hat.

Ehrliche Wahrheitssuche

Víra a naděje

Během koncertu přednesl orchestr Státní opery společně s houslovou virtuouškou Viviane Hagner a pod taktovkou Karla-Heinze Steffense skladby Pavla Haase, Viktora Ullmanna, Felixe Mendelssohna-Bartholdyho – umělců, jejichž jména měla být za nacionálního socialismu vymazána z paměti. Již to, že se tak nestalo, svědčí o tom, že hodnoty evropské kultury jsou silnější než brutální násilí a barbarství.

Glaube und Hoffnung

Während des Konzerts spielte das Orchester der Prager Staatsoper gemeinsam mit der Geigenvirtuosin Viviane Hagner unter dem Taktstock von Karl-Heinz Steffens Werke von Pavel Haas, Viktor Ullmann und Felix Mendelssohn Bartholdy – Künstlern, deren Namen das NS-Regime aus dem Gedächtnis tilgen wollte. Dass dies nicht gelang, zeugt davon, dass die Werte der europäischen Kultur stärker sind als Barbarei und rohe Gewalt.

ZLEVA Karel Cudlín, Silja Schultheis,
Radka Denemarková, Alena Staňková
a Renata Pavelková (pamětnice),
Petra Ernstberger, Tomáš Jelínek

VON LINKS Karel Cudlín, Silja Schultheis,
Radka Denemarková, Alena Staňková
und Renata Pavelková (Zeitzeuginnen),
Petra Ernstberger, Tomáš Jelínek

Praha 27. 10. 2021